

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN VĂN TRỌNG

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CÂY SƠN TRÀ
TẠI HUYỆN MÙ CANG CHẢI VÀ HUYỆN TRẠM TẤU
TỈNH YÊN BÁI**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Thái Nguyên, năm 2012

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN VĂN TRỌNG

**GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN CÂY SƠN TRÀ
TẠI HUYỆN MÙ CANG CHẢI VÀ HUYỆN TRẠM TẤU
TỈNH YÊN BÁI**

**Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.31.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Đình Tuấn

Thái Nguyên, năm 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng , số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và c hưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 11 tháng 8 năm 2012

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Trọng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý đào tạo sau đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **TS. Trần Đình Tuấn** người đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn cán bộ, lãnh đạo Cục Thống kê tỉnh Yên Bái và cán bộ, lãnh đạo Huyện uỷ, UBND huyện, phòng Nông nghiệp & Phát triển Nông thôn, phòng Thống kê, nhân dân huyện Mù Cang Chải và huyện Trạm Tấu - tỉnh Yên Bái đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho tôi khi điều tra số liệu phục vụ cho đề tài luận văn.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 11 tháng 8 năm 2012

Tác giả luận văn

Nguyễn Văn Trọng

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục các từ viết tắt.....	vii
Danh mục các bảng	viii
Danh mục các biểu đồ, bản đồ	ix
Danh mục các ảnh	x
MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài.....	3
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY SƠN TRÀ VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Cơ sở khoa học về phát triển sản xuất cây Sơn Trà.....	5
1.1.1. Cơ sở lý luận về phát triển sản xuất cây Sơn tra.....	5
1.1.1.1. Một số giới thiệu chung về cây Sơn tra	5
1.1.1.2. Đặc điểm sản xuất cây Sơn tra.....	12
1.1.1.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến sản xuất cây Sơn tra	14
1.1.2. Cơ sở lý luận về hiệu quả kinh tế.....	17
1.1.2.1. Quan điểm về hiệu quả kinh tế	17
1.1.2.2. Hiệu quả kinh tế và tiêu chuẩn đánh giá.....	20
1.1.2.3. Phân loại hiệu quả kinh tế.....	21
1.1.3. Cơ sở thực tiễn về phát triển sản xuất cây Sơn tra.....	23
1.1.3.1. Đặc điểm chung về phát triển sản xuất Sơn tra ở Việt Nam..	23

1.1.3.2. Tình hình phát triển về diện tích Sơn tra ở Tây Bắc Việt Nam	27
1.1.3.3. Sản lượng Sơn tra ở các tỉnh Tây Bắc Việt Nam.....	28
1.1.3.4. Tình hình tiêu thụ Sơn tra ở các tỉnh Tây Bắc Việt Nam.....	29
1.1.3.5. Tình hình sản xuất Sơn tra tại tỉnh Yên Bái.....	30
1.2. Phương pháp nghiên cứu đề tài.....	34
1.2.1. Các câu hỏi nghiên cứu.....	34
1.2.2. Các phương pháp nghiên cứu.....	34
1.2.2.1. Phương pháp duy vật biện chứng.....	34
1.2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	34
1.2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	35
1.2.2.4. Phương pháp phân tích, đánh giá.....	35
1.2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	36
Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY SƠN TRA TẠI HUYỆN MÙ CĂNG CHẢI VÀ HUYỆN TRẠM TẤU, TỈNH YÊN BÁI.....	38
2.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế-xã hội của vùng phát triển sản xuất cây Sơn Tra.....	38
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	38
2.1.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên huyện Mù Căng Chải.....	38
2.1.1.2. Đặc điểm điều kiện tự nhiên huyện Trạm Tấu.....	39
2.1.1.3. Tình hình sử dụng đất đai của 2 huyện Mù Cang Chải và huyện Trạm Tấu.....	41
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	42
2.1.2.1. Đặc điểm tình hình dân số và lao động.....	42
2.1.2.2. Một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội chủ yếu.....	44
2.1.3. Đánh giá về thuận lợi và khó khăn chủ yếu trong phát triển sản xuất nông nghiệp ở huyện Mù Cang Chải và huyện Trạm Tấu.....	46

2.1.3.1. Đánh giá chung	46
2.1.3.2. Những mặt thuận lợi cho phát triển sản xuất cây Sơn tra.....	48
2.1.3.2. Những khó khăn cho phát triển sản xuất cây Sơn tra	49
2.2. Thực trạng phát triển sản xuất sơn tra của hai huyện Mù Căng Chải và Trạm Tấu - tỉnh Yên Bái.....	50
2.2.1. Tình hình chung về sản xuất Sơn tra của hai huyện	50
2.2.1.1. Về diện tích	51
2.2.1.2. Về sản lượng	52
2.2.2. Điều tra phân tích mẫu đất trồng Sơn tra tại huyện Mù Cang Chải và huyện Trạm Tấu - tỉnh Yên Bái.....	53
2.2.3. Xây dựng mô hình thâm canh cây Sơn tra.....	55
2.2.3.1. Kỹ thuật thâm canh cây Sơn Tra.....	55
2.2.3.2 Hạch toán hiệu quả kinh tế mô hình thâm canh tổng hợp Sơn tra so với đối chứng.....	66
2.2.4. Xây dựng mô hình sơ chế quả Sơn tra.....	67
2.2.5. Tình hình sản xuất Sơn tra của các hộ điều tra ở huyện Mù Cang Chải và huyện Trạm Tấu	70
2.2.5.1. Tình hình nhân lực của hộ điều tra	71
2.2.5.2. Nguồn đất sản xuất của hộ	73
2.2.5.3. Tình hình sản xuất Sơn tra của hộ điều tra	75
2.2.5.4. Một số ý kiến của hộ trong phát triển Sơn tra những năm tới	77
2.2.6. Những đánh giá chung về thực trạng sản xuất Sơn tra ở Yên Bái	80
2.2.6.1. Về ưu điểm.....	80
2.2.6.2. Những mặt hạn chế	81
Chương 3. GIẢI PHÁP CHỦ YẾU ĐẨY MẠNH PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY SƠN TRA Ở TỈNH YÊN BÁI	83

3.1. QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU, PHƯƠNG HƯỚNG PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY SƠN TRÀ	83
3.1.1. Quan điểm	83
3.1.2. Mục tiêu.....	83
3.1.3. Phương hướng	84
3.2. CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN SẢN XUẤT CÂY SƠN TRÀ TẠI TỈNH YÊN BÁI	85
3.2.1. Các giải pháp về tổ chức sản xuất.....	85
3.2.1.1. Quy hoạch phát triển cây Sơn tra	85
3.2.1.2 Hình thành và phát triển một số vùng sản xuất cây Sơn tra tập trung, thâm canh cao	86
3.2.1.3. Tăng cường sự liên kết giữa các nhà khoa học, nông dân, doanh nghiệp và nhà nước để phát triển sản xuất cây Sơn tra.....	87
3.2.2. Các giải pháp về khoa học - công nghệ	88
3.2.2.1. Về giống.....	88
3.2.2.2. Về kỹ thuật	88
3.2.2.3 Thu hoạch và bảo quản và chế biến sản phẩm	89
3.2.3. Giải pháp về tiêu thụ sản phẩm.....	89
3.2.4. Đổi mới hoàn thiện chính sách	90
3.2.4.1 Chính sách đất đai	90
3.2.4.2 Giải pháp về vốn	90
3.2.5. Một số giải pháp khác	91
KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ	93
1. Kết luận	93
2. Kiến nghị.....	95
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	96
PHỤ LỤC.....	97

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

- BQ	Bình quân
- HĐND	Hội đồng nhân dân
- LĐ	Lao động
- TB	Trung bình
- TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
- UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Diện tích Sơn tra ở các tỉnh trọng điểm miền núi phía Tây Bắc Việt Nam giai đoạn 2008 - 2010.....	27
Bảng 1.2: Sản lượng Sơn tra ở các tỉnh trọng điểm phía Tây Bắc Việt Nam 2008-2010	28
Bảng 1.3: Tiêu thụ Sơn tra ở các tỉnh Tây Bắc Việt Nam năm 2010.....	30
Bảng 1.4: Diện tích sơn tra của tỉnh phân theo huyện năm 2008 - 2010.....	31
Bảng 1.5: Sản lượng sơn tra của tỉnh phân theo huyện năm 2008 - 2010.....	33
Bảng 2.1: Tình hình sử dụng đất đai của 2 huyện năm 2010.....	41
Bảng 2.2: Cân đối lao động xã hội của 2 huyện năm 2008 - 2010.....	43
Bảng 2.3: Một số chỉ tiêu kinh tế - xã hội của 2 huyện năm 2008 - 2010.....	45
Bảng 2.4: Diện tích Sơn tra của 2 huyện năm 2008 - 2010	51
Bảng 2.5: Sản lượng Sơn tra của 2 huyện năm 2008 - 2010	52
Bảng 2.6: Kết quả phân tích mẫu đất điều tra tại 2 huyện Mù Cang Chải và Trạm Tấu, tỉnh Yên Bái năm 2010	54
Bảng 2.7: Bón phân trong giai đoạn kiến thiết cơ bản.....	56
Bảng 2.8: Bón phân trong giai đoạn kinh doanh	56
Bảng 2.9: Một số chỉ tiêu kỹ thuật của cây Sơn tra tại 2 mô hình trồng dặm tại huyện Mù Cang Chải năm 2010 - 2011	60
Bảng 2.10: Một số chỉ tiêu sinh trưởng tại 2 mô hình tại xã Nậm Khắt và xã Chế Cu Nha, huyện Mù Cang Chải năm 2010-2011	61
Bảng 2.11: Các chỉ tiêu về các yếu tố cấu thành năng suất của mô hình thí nghiệm so với đối chứng tại xã Nậm Khắt, huyện Mù Cang Chải	62
Bảng 2.12: Kết quả theo dõi các chỉ tiêu về các yếu tố cấu thành năng suất của mô hình thâm canh so với đối chứng tại xã Chế Cu Nha.....	65
Bảng 2.13: Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế từ mô hình thí nghiệm so với đối chứng tại Mù Cang Chải 2 năm 2010 - 2011	66
Bảng 2.14: Số mẫu điều tra tại Mù Cang Chải và Trạm Tấu	70
Bảng 2.15: Tình hình nhân lực của các hộ điều tra.....	71
Bảng 2.16: Tình hình đất đai của các hộ điều tra.....	73
Bảng 2.17: Diện tích và sản lượng thu hoạch Sơn tra của các hộ điều tra	76
Bảng 2.18: Ý kiến của các hộ về phát triển cây Sơn tra những năm tới.....	78